

Ferdinand Lukáč
Drienovec 518
044 01 Drienovec

Váš list číslo/ zo dňa
16.6.2019

Naše číslo
S12655-2019-OVZSaP-2

Vybavuje/ linka
Mgr. Soňa Senderáková, kl. 143 Bratislava
11. 09. 2019

Vec

Sťažnosť - odpoveď

Vážený pán Lukáč,

na Váš list vo veci „*Hromadná sťažnosť na nečinnosť orgánov verejného zdravotníctva vo veci žiadosti o prešetrenie úmrtí a ochorení v okolí stavby „Základňová stanica a rádio reléový bod Drienovec“ v obci Drienovec, umiestnenej na streche bytového domu so súpisným číslom 429“* Vám zasielam nasledovnú odpoveď:

- Chronické neprenosné ochorenia majú zväčša multifaktoriálny pôvod a vyvíjajú sa dlhšiu dobu, niekedy aj desaťročia. Pri posudzovaní rizikových faktorov ochorení je dôležité rozlišovať rozdiel medzi koreláciou a kauzalitou. Pripisovať uvedeným úmrtiam ako hlavnú príčinu žiarenie z vysielača umiestneného v obci, ktorý spĺňa limity ustanovené vyhláškou MZ SR č. 534/2007 Z. z. o *podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí* pri pôsobení tri roky nie je odborné správne. V liste neuvádzate mortalitu v obci ani počet obyvateľov za predošlé roky, nevieme posúdiť, či ide o signifikantný nárast.
- pri uvažovaní o elektromagnetickom žiarení ako o rizikovom faktore konkrétnych ochorení vychádzame zo súčasných vedeckých poznatkov. Problematikou ochrany zdravia v súvislosti s expozíciou elektromagnetickému žiareniu sa zaoberá uznávaná vedecká komisia pre vznikajúce a novo identifikované zdravotné riziká SCENIHR (Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks), ktorá, ako to vyplýva z rozhodnutia Komisie č. 2008/721/EC z 5. 8. 2008 zverejnenom v úradnom vestníku Európskej únie, tvorí súčasť poradných orgánov Európskej komisie v oblasti ochrany spotrebiteľa, verejného zdravia a životného prostredia. **Táto komisia vo svojej záverečnej správe z roku 2015 (hodnotenie prebieha každých 5 rokov) podrobne zvažila obsah približne 700 nových vedeckých výsledkov publikovaných za posledných 5 rokov v recenzovaných časopisoch. Ide o veľmi rozsiahlu správu (288**

strán) ale s jednoduchým záverom: „Výsledky súčasného vedeckého skúmania ukazujú, že neexistujú zjavné škodlivé zdravotné účinky, ak expozícia ostáva pod úrovňami odporúčanými legislatívou EÚ. Epidemiologické štúdie v oblasti rádiových frekvencií vcelku neukazujú zvýšené riziko mozgových nádorov. Nezistili ani zvýšené riziko pri iných rakovinových ochoreniach v oblasti hlavy a šije. credchádzajúce štúdie naznačovali tiež súvislosť medzi EMP a zvýšeným rizikom Alzheimerovej choroby, nové štúdie túto súvislosť nepotvrdili. Epidemiologické štúdie spájajú expozíciu poliam s extrémne nízkou frekvenciou (ELF), spôsobenou dlhodobým bývaním v blízkosti vedení vysokého napätia, a vyšším výskytom detskej leukémie. Neboli nájdené žiadne mechanizmy ani experimentálne štúdie, ktoré by boli schopné tieto súvislosti vysvetliť, čo v súčasnosti znemožňuje priamu príčinnú interpretáciu. Pokiaľ ide o elektromagnetickú hypersenzitivitu (idiopatickú neznášanlivosť k prostrediu) prisudzovanú EMP, výskum konzistentne ukazuje, že neexistuje príčinná súvislosť medzi symptómami ohlasovanými postihnutými osobami a expozíciou EMP.“ (Dokument je uverejnený na adrese: https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consultations/public_consultations/sce_nhr_consultation_19_en).

- Z vyššie uvedeného vyplýva, že elektromagnetické žiarenie podľa súčasného vedeckého poznania nepredstavuje rizikový faktor v etiológii onkologických ochorení.
- ako uviedlo v stanovisku Ministerstvo dopravy – základňové stanice sú z pohľadu verejného zdravia monitorované na dodržiavanie platných limitov a ich stavba je schvaľovaná,
- problematikou elektromagnetického žiarenia a zdravia sa rezort zdravotníctva v rámci svojich kompetencií zoberá a dohliada na to, aby platná legislatívna bola v súlade s validnými vedeckými dôkazmi a legislatívou Európskej komisie,
- v septembri sa uskutoční pracovné stretnutie na pôde ministerstva, kde si preberieme fakty v tejto tematike – svoju účasť na stretnutí ste nahlásili, tam bude priestor na ďalšiu diskusiu o tom, na základe čoho by sme mohli uvažovať o príčinnej súvislosti EMŽ a onkologických ochorení vo Vašej obci.

S pozdravom

PhDr. Tomáš Kúdela
riaditeľ